

MÀSTER EN EDUCACIÓ
Itinerari Cultura democràtica
Mòdul 2: Educació per a la cultura democràtica
Seminari 3: Disseny pedagògic de programes de cultura democràtica

Finalitat

Identificar elements clau dels programes per al desenvolupament de les competències per a una cultura democràtica, i dissenyar-hi una proposta a partir de la identificació de les variables per donar resposta a una necessitat de l'entorn.

Dades importants

Durada	9 de febrer - 19 de juny de 2026
Professor/a del Seminari	Joan Dias
Llengua de docència	Català /
Correu del professor/a	jdiasr@uda.ad
Mòdul associat	Mòdul 2 Educació per a la cultura democràtica
Competència	ME-0002. Dissenyar programes per desenvolupar les competències per a una cultura democràtica, l'educació dels drets humans i l'educació intercultural a diferents institucions educatives i socials.
Resultat d'aprenentatge associat	ME 0002-02. Identifica els elements clau dels programes existents per al desenvolupament de les competències per a una cultura democràtica, l'educació dels drets humans i l'educació intercultural a diferents institucions educatives i socials. ME-E003-02. Analitza els diferents mecanismes i processos d'avaluació a una pràctica educativa.

Descripció del seminari

Els continguts del seminari:

- Currículum i didàctica d'educació per una ciutadania i una cultura democràtica
- Competències d'una cultura democràtica i l'aprenentatge vivencial de la ciutadania
- Educació per la ciutadania i una cultura democràtica des de l'educació maternal fins al batxillerat general i professional del sistema educatiu andorrà
- Avaluació de competències ciutadanes i de cultura democràtica
- Didàctica d'una educació per una ciutadania i una cultura democràtica orientada a resoldre problemes complexos en un context d'incertesa

Metodologia

Les sessions *presencials* seran explicatives de conceptes bàsics i models i perspectives didàctiques i, sobretot, participatives fonamentant el debat, la discussió i la cooperació a classe.

El treball *virtual* serà guiat i autònom a partir dels materials i recursos proporcionats mitjançant el campus virtual UdA

Avaluació

Les evidències d'aprenentatge de les sessions ***presencials*** són:

- Reflexiona sobre el currículum i la didàctica de l'educació per una ciutadania i una cultura democràtica amb arguments informats pel coneixement científic.
- Fa propostes curriculars o didàctiques basades en problemes o qüestions controvertides per desenvolupar competències ciutadanes o d'una cultura democràtica
- Relaciona el coneixement i la reflexió curricular de l'educació per una ciutadania i una cultura democràtica amb les experiències viscudes.

Les evidències d'aprenentatge del ***treball virtual*** són:

- Elabora un relat (escrit o audiovisual) sobre la pròpia concepció d'educació per la ciutadania a partir del coneixement científic i experiències personals.
- Ús adequat dels models didàctics i dels conceptes.
- Posicionament personal en un/s enfocament/s didàctic/s.
- Treball escrit descriptiu d'una proposta pròpia

Qualificació

Indicadors d'avaluació:

- Analitza críticament els problemes de l'educació per una ciutadania i una cultura democràtica
- Comprèn críticament les competències d'una cultura democràtica i les interrelaciona de manera justificada amb programes i aspectes específics de les matèries escolars.
- Fa propostes didàctiques orientades a la resolució de problemes o qüestions controvertides en situacions complexes.
- Identifica els elements clau dels programes educatius per a una educació en valors i transformació de l'entorn social
- Planifica una proposta que generi nou coneixement per donar resposta a una necessitat de l'entorn educatiu i social
- Identifica les variables per resoldre un problema de l'entorn educatiu i social

Material

El material que s'utilitzarà al Seminari és el següent:

- Capítol 1. Què és l'aprenentatge servei? (VV.AA., *Aprenentatge servei. Educar per a la ciutadania*, 2006. Editorial OCTAEDRO. Barcelona) [Llibre- Educar-per-la-ciutadania.pdf \(aprenentatgeservei.cat\)](#)
- ¿Qué es el aprendizaje-servicio y por qué nos interesa? (Batlle, R., Monográficos El Aprendizaje-servicio, un método para la EpC y los Derechos Humanos, 2008) [Libro 1.indb \(roserbatlle.net\)](#)
- El ApS, una metodología para el desarrollo de la competencia social y ciudadana (Mendía Gallardo, R., Monográficos El Aprendizaje-servicio, un método para la EpC y los Derechos Humanos, 2008) [Libro 1.indb \(roserbatlle.net\)](#)
- Capítol 2. Què és l'aprenentatge servei? (VV.AA., *Aprenentatge servei. Educar per a la ciutadania*, 2006. Editorial OCTAEDRO. Barcelona) [Llibre- Educar-per-la-ciutadania.pdf \(aprenentatgeservei.cat\)](#)
- Fonamentació teòrica. Projectes amb servei a la comunitat (Martin Garcia, X., *Per a una pedagogia del servei. Treball per projectes i ApS*, 2012. Minyons Escoltes Guies. Drecera) [megc-pedagogia_del_servei.pdf \(xarxanet.org\)](#)
- Capítol 3. Què és l'aprenentatge servei? (VV.AA., *Aprenentatge servei. Educar per a la ciutadania*, 2006. Editorial OCTAEDRO. Barcelona) [Llibre-Educar-per-la-ciutadania.pdf \(aprenentatgeservei.cat\)](#)
- Guia pràctica per a projectes d'Aprenentatge Servei. Fem projectes d'ApS. (Martin i Garcia, X., *Per a una pedagogia del servei. Treball per projectes i ApS*, 2012. Minyons Escoltes Guies. Drecera) [megc- pedagogia_del_servei.pdf \(xarxanet.org\)](#)
- 10 passos per fer ApS en els centres educatius. (Puig Rovira, J.M., *Com fer ApS en els centres educatius*. Guies pràctiques. [www.aprenentatgeservei.cat](#))

- L'aprenentatge servei a l'escola. (Martin i Garcia, X; Rubio i Serrano, L., *Experiències d'aprenentatge servei*, 2006. Editorial OCTAEDRO. Barcelona) [Experiències d'aprenentatge servei \(xarxanet.org\)](#)
- El aprendizaje-servicio como herramienta en la transición escuela-trabajo (Área sociolaboral de Fundación Pirineos, La Rioja., 2008. *El Aprendizaje- servicio, un método para la EpC y los Derechos Humanos*. Monográficos Escuela) [Libro 1.indb \(roserbatlle.net\)](#)
- Capítulos 3, 4 y 5. Guía de Aprendizaje-Servicio con mirada de Cuidados. (InteRed Comunidad Valenciana, 2017) [intered_guia_aprendizaje_servicio_con_cuidados.pdf](#)
- Bones pràctiques. (Martin Garcia, X., *Per a una pedagogia del servei. Treball per projectes i ApS*, 2012. Minyons Escoltes Guies. Drecera) [megc-pedagogia_del_servei.pdf \(xarxanet.org\)](#)
- Secciones 3, 4 y 5. Pistas para practicar APS CON CUIDADOS. (Ferrandis, S., InteRed Comunidad Valenciana, 2020) [Guía: Pistas para practicar ApS con cuidados - INTERED](#)

~ Documents audiovisuals:

- Vídeo: [El aprendizaje servicio: bases pedagógicas e ideas clave - YouTube](#)
<https://www.youtube.com/watch?v=NrxfiexOkLA&t=4s>

Documents escrits de suport:

- ~ "Mapeo de necesidades del entorno local/global". Interred Comunidad Valenciana. Recursos
- ~ "Pasos para nuestro ApS". Interred Comunidad Valenciana. Recursos
- ~ "Esquema de disseny d'un projecte ApS". Interred Comunidad Valenciana. Recursos

Bibliografia bàsica

- ~ Área sociolaboral de Fundación Pirineos, La Rioja. *El aprendizaje-servicio como herramienta en la transición escuela-trabajo*, 2008. El Aprendizaje-servicio, un método para la EpC y los Derechos Humanos. Monográficos Escuela. [Libro 1.indb \(roserbatlle.net\)](#)
- ~ VV.AA., *Aprenentatge servei. Educar per a la ciutadania*, 2006. Editorial OCTAEDRO. Barcelona [Llibre-Educar-per-la-ciutadania.pdf \(aprenentatgeservei.cat\)](#)
- ~ Batlle, R., *¿Qué es el aprendizaje-servicio y por qué nos interesa?*, 2008. El Aprendizaje-servicio, un método para la EpC y los Derechos Humanos. Monográficos Escuela. [Libro 1.indb \(roserbatlle.net\)](#)
- ~ Council of Europe (2018). *Reference Framework of Competences for Democratic Culture*. 3 vol. Council of Europe.
- ~ Dewey, John (1897). My Pedagogic Creed. *School Journal*, vol. 54, January 1897, 77-80.
- ~ Dewey, John (1916). *Democracy and Education*.
(ebook:<https://www.gutenberg.org/files/852/852-h/852-h.htm>)

~ Ferrandis, S., InteRed Comunidad Valenciana, 2020. [Guía: Pistas para practicar ApS con cuidados - INTERED](#)

~ InteRed Comunidad Valenciana, 2017. Guia de Aprendizaje-Servicio con mirada de Cuidados. [interred_guia_aprendizaje_servicio_con_cuidados.pdf](#)

~ Mendía Gallardo, R., *El ApS, una metodología para el desarrollo de la competencia social y ciudadana*, 2008. El Aprendizaje-servicio, un método para la EpC y los Derechos Humanos. Monográficos Escuela. [Libro 1.indb \(roserbatlle.net\)](#)

~ Martin Garcia, X., *Per a una pedagogia del servei. Treball per projectes i ApS.*, 2012. Minyons Escoltes Guies. Drecera [megc-pedagogia_del_servei.pdf \(xarxanet.org\)](#)

~ Martin i Garcia, X; Rubio i Serrano, L., *Experiències d'aprenentatge servei*, 2006. Editorial OCTAEDRO. Barcelona [Experiències d'aprenentatge servei \(xarxanet.org\)](#)

~ Puig Rovira, J.M., *Com fer ApS en els centres educatius*. 10 passos per fer ApS en els centres educatius. [www.aprenentatgeservei.cat](#)

~ Reinhardt, Sibylle (2015). *Teaching civics: A Manual for Secondary Education Teachers*. BarbaraBudrich Publishers.

~ Taba, Hilda et al (1971). *A Teacher's Handbook to Elementary Social Studies: An Inductive Approach*. Addison-Wesley Publishing Company, 20-35.

~ Tyler, Ralph W. (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. The University of ChicagoPress.

Bibliografia complementària

- ~ Audigier, François (2007). L'éducation à la citoyenneté dans ses contradictions. *Revue Internationale d'éducation de Sèvres*, [En ligne], 44 | avril 2007, mis en ligne le 23 juin 2011, consulté le 30 septembre 2016. URL : <http://ries.revues.org/125> ; DOI : 10.4000/ries.125
- ~ Council of Europe (2017). *Learning to Live Together: Council of Europe Report on the State of citizenship and human rights education in Europe*. Council of Europe. (English version: <https://rm.coe.int/the-state-of-citizenship-in-europe-e-publication/168072b3cd>) (Fiche descriptive en français: <https://rm.coe.int/fiches-apprendre-a-vivre-ensemble-rapport-du-conseil-de-l-europe-sur-l/1680727be4>)
- ~ Eurydice (2018). *La educación para la ciudadanía en el contexto escolar europeo 2017: Informe de Eurydice*. Euridyce. (<https://op.europa.eu/es/publication-detail/-/publication/6b50c5b0-d651-11e7-a506-01aa75ed71a1>)
- ~ Gómez, Ernesto (2008). Educación para la ciudadanía: Una aproximación al estado de la cuestión. *Enseñanza de las ciencias sociales*, 7, 131-140.
- ~ Pagès, Joan i Santisteban, Antoni (2007). La Educación para la Ciudadanía hoy. A Pagès, Joan i Santisteban, Antoni (Coord.), *Educación para la ciudadanía. Guías para Educación Secundaria Obligatoria*. Wolters Kluwer.
- ~ Westheimer, Joel & Kahne, Joseph (2004). What Kind of Citizen? The Politics of Educating for Democracy. *American Educational Research Journal*, Vol. 41, N° 2, 237-269.
- ~ www.aprenentatgeservei.cat. Associació Centre Promotor d'Aprenentatge Servei, 2019
- ~ www.intered.org. Guía: Pistas para practicar ApS con cuidados - INTERED

